

Vikingarnas tid

Filmens innehåll

Slutet av järnåldern kallas för vikingatiden. Den varade ungefär från år 800 till år 1050. Vikingarnas handelsresor och erövringar startade en händelsekedja som förändrade världen – och som fortfarande fascinerar oss! I den här filmen tar vi reda på vem som egentligen kunde kalla sig viking, och hur det kom sig att skandinaver blev vikingar. Vi lär oss om olika vikingatåg, om vikingarnas religion asatron, och hur kristendomen medverkade till att stoppa vikingarnas framfart. Till sist lär vi oss om arvet efter vikingarna och hur vi ser spår av vikingatiden än idag.

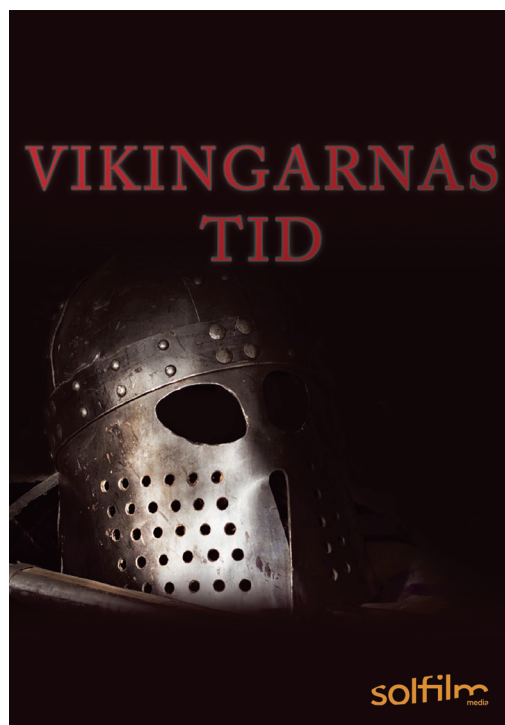
Programmet är indelat i kapitel:

- Inledning (00:00-01:09)
- Vem var viking? (01:10-03:13)
- Vikingatåg (03:14-04:50)
- Vikingarnas båtar (04:51-05:50)
- Vikingarnas liv och städer (05:51-10:16)
- Religion (10:17-11:55)
- Arvet efter vikingarna (11:56-SLUT)

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll enligt läroplan:

Historia (mellanstadiet)

- Norden befolkas. De utmärkande dragen för stenåldern, bronsåldern och järnåldern.
- Nordens kulturmöten med övriga Europa och andra delar av världen genom ökad handel och migration, till exempel genom vikingatidens resor och medeltidens handelssystem.
- Kristendomens införande i Norden. Religionens betydelse för kulturer och stater i Sverige och de övriga nordiska länderna samt konsekvenser av dessa förändringar för olika människor och grupper.

Filmfakta

Ämne: Historia

Ålder: Från 11 år (M)

Speltid: 14 minuter

Svenskt tal med svensk text

Produktion: MLB, Tyskland

Inlärningsmål:

- Att lära sig om vikingatiden och hur vikingarna levde.

Vikingarnas tid

Innan filmen

Gissa ordet

Låt eleverna först själva och sedan i par försöka förklara följande begrepp/platser:

viking	vikingatåg
trälar	hirden
Hedeby	Birka
Yggdrasil	Valhall
asatro	runor

Diskussionsfrågor

Det är viktigt att läraren/ledaren förbereder övningarna kring filmen och funderar igenom hur diskussioner och svar ska hanteras. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar. Anpassa gärna materialet och fördela eventuellt frågorna bland grupperna. Följande frågor är indelade i kapitelordning.

Inledning (00:00-01:09)

- Ungefär när varade Vikingatiden?
- Vad tänker du på när du hör ordet *vikingar*?

Vem var viking? (01:10-03:13)

- När började folk bosätta sig här i Norden?
- Vad gjorde man om man var en hövding?
- Vad hette hövdingens krigare?
- Vart tror man att ordet viking kommer ifrån?
- Vad är ett vikingatåg?

Vikingatåg (03:14-04:50)

- När och var inträffade ett av de första kända vikingatågen?
- Hur såg vikingatågen ut i Europa?
- År 1001 seglade Leif Eriksson till Nordamerikas östkust. Vad kallade han det nya området?
- Varför upphörde vikingarna med sina härjningar?

Vikingarnas båtar (04:51-05:50)

- Omkring år 700 utvecklade nordmännen havsgående segelbåtar. Vad innebar det?
- Vilka olika typer av båtar hade vikingarna?

Vikingarnas liv och städer (05:51-10:16)

- Vad hade vikingarna för material när de krigade?
- Vad kallades vikingarnas slavar?
- Vad gjorde vikingarna när de inte var ute och reste?
- Hur bodde vikingarna i sina hus?
- Beskriv hur man var klädd under den här tiden.
- Vad använde man järn till?
- Hur kunde man se om någon var rik eller inte?
- Var låg Hedeby? Beskriv Hedeby.
- Vad var Birka, och var låg Birka?
- Varför blev krigar-vikingarna allt mindre viktiga?
- Det finns olika teorier om varför Birka dog ut. Diskutera tillsammans i klassen kring dessa teorier.

Religion (10:17-11:55)

- Vad kallas vikingarnas religion?
- Vad är Yggdrasil?
- Vad är Valhall?
- Hur kunde vikingarnas gravar se ut?
- "Med kristendomen började en långsam men grundlig kulturell förändring" säger man i filmen. Vad menas med det?

Arvet efter vikingarna (11:56-SLUT)

- Varför lämnade inte vikingarna några böcker efter sig?
- Vad är runor?
- Vad använde man runor till?
- Vad är Sagalitteraturen?
- "Vikingaskeppen var själva motorn i norra Europa" säger man i filmen. Vad menas med det?
- Vad innebar det när kristendomen kom till Norden?

Efter filmen

Gissa ordet

Gå igenom orden under "gissa ordet" som skrevs innan filmen och kontrollera om ni nu förstår vad begreppen betyder, eller om ni måste undersöka vidare

Vikingarnas tid

Uppgifter

Vikingarnas båtar

Låt klassen tillsammans ta reda på mer om hur vikingarnas båtar såg ut och hur de användes. Låt sedan varje elev rita en egen vikingabåt. Hur skulle deras vikingabåt ha sett ut om de hade levt på den tiden? Teckningarna kan eventuellt sättas upp runt om i klassrummet.

Skriv en berättelse

Skriv en egen kort berättelse om någon som levde på vikingatiden. Kanske vill du skriva om en viking som var ute på vikingatåg, eller en träl, eller någon som bodde i en by som blev attackerad av vikingar. Välj själv vem du vill skriva om, och skriv en kort historia! Rita gärna bilder till din historia, och gör ett litet häfte.

Till sist har klassen en hel bok full med små berättelser om människor som levde under vikingatiden!

Fördjupning

Eleverna väljer själva något om vikingarna att skriva ett arbete kring. Arbetet besvarar till exempel frågor som:

- Vad hade vikingarna för rykte runt om i världen?
- Vart reste vikingarna? Ta reda på mer om deras vikingatåg.
- Hur såg livet i byn ut under vikingatiden?
- Hur såg livet ut för en träl under vikingatiden?
- Hur levde kvinnorna under vikingatiden? Vilken status hade kvinnor och vilka uppgifter hade de?
- Vilka kläder hade vikingarna? Hur såg de ut och vilka material var de gjorda av?
- Hur såg livet ut på Birka?

Uppgiften görs enskilt eller i grupp. Eleverna presenterar sedan sitt arbete i hel- eller halvklass på valfritt sätt.

